

Odbor za kulturo in izobraževanje

2016/2036(INI)

27.4.2016

MNENJE

Odbora za kulturo in izobraževanje

za Odbor za zunanje zadeve

o izvajanju skupne zunanje in varnostne politike
(2016/2036(INI))

Pripravlavec mnenja: Angel Džambazki (Angel Dzhambazki)

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za kulturo in izobraževanje poziva Odbor za zunanje zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. opozarja na pomembno vlogo kulture v zunanji politiki EU pri spodbujanju dialoga ter vzajemnega razumevanja in učenja; opozarja, da je treba zagotoviti skladnost med notranjimi in zunanji politikami EU; poudarja, da lahko usmerjene kulturne in izobraževalne politike podpirajo ključne cilje zunanje in varnostne politike EU ter prispevajo h krepitvi demokracije, pravne države in zaščite človekovih pravic v skladu z načeli iz člena 21 Pogodbe o Evropski uniji; ponovno poudarja vlogo medkulturnega in medverskega dialoga v boju proti ekstremizmu, radikalizaciji in marginalizaciji prek medvladnega sodelovanja, dobro usklajenega z lokalnimi partnerji in civilno družbo ter nevladnimi organizacijami na področju kulture, kot orodja za vzpostavljanje miru in preprečevanje ter reševanje konfliktov; poziva Komisijo, naj kulturno diplomacijo in medkulturni dialog vključi v vse instrumente EU za zunanje odnose in razvojno agendo EU;
2. opozarja na pomen „Deklaracije o spodbujanju državljanstva in skupnih vrednot svobode, strpnosti in nediskriminacije z izobraževanjem“, sprejete marca 2015 v Parizu, v kateri se poudarja, da je treba spodbujati aktivni dialog med kulturami, svetovno solidarnost in medsebojno spoštovanje;
3. poudarja pomen izobraževanja med humanitarnimi krizami in poziva EU, naj zanj nameni 4 % vse svoje humanitarne pomoči; opozarja tudi na odločilno vlogo izobraževanja pri spodbujanju državljanstva in medkulturnih veščin, pa tudi ustvarjanju boljših gospodarskih obetov in izboljševanju zdravja;
4. obžaluje, da v letnem poročilu o skupni zunanji in varnostni politiki za leto 2014 ni omenjena kulturna diplomacija, in poudarja, da morajo države članice začeti strateško pristopati h kulturi, medkulturnemu in medverskemu dialogu, kar bi se moralo odražati v zunanjih odnosih EU, med drugim s sprejetjem evropske strategije za kulturno diplomacijo; poudarja tudi, da imajo kulturna diplomacija, sodelovanje na področju kulture in izobraževanja ter kulturne izmenjave pomembno vlogo pri krepitvi skupnega jedra splošnih vrednot; predlaga, naj Komisija v pričakovanem sporočilu o kulturni diplomaciji predlaga tak strateški okvir za mednarodno kulturno sodelovanje, ki bo zagotovil ustrezno dolgoročno podporo javnim in zasebnim akterjem na področju kulture;
5. poziva Komisijo, naj upošteva ključna sporočila in 12 priporočil iz Pripravljalnega ukrepa za kulturo v zunanjih odnosih EU, ki je bil sklenjen leta 2014, ter naj jih vključi v novo strategijo za kulturno diplomacijo ter globalno strategijo EU za zunanjo in varnostno politiko;
6. spodbuja Komisijo in države članice, naj poglobijo sodelovanje in partnerstvo na področju kulture in izobraževanja, avdiovizualnem področju ter področju mladih in športa; poudarja, da je treba na teh področjih izmenjevati najboljšo prakso s strateškimi partnerji EU;

7. opominja, da bi se morala kulturna diplomacija zavzemati za izmenjave in sodelovanje z lokalnimi organizacijami in civilno družbo, tako iz držav članic EU kot iz tretjih držav, da bo mogoče pospeševati temeljne vrednote EU in se spopadati z izzivi, kot so migracijska kriza, vzpon ekstremizma in ksenofobije, uničenje kulturne dediščine ter grožnje svobodi izražanja in ustvarjanja;
8. pozdravlja delo generalnega direktorata Komisije za izobraževanje in kulturo pri navezovanju kulturnih in izobraževalnih vezi s tretjimi državami, kot so Kitajska, Koreja in Indija; podpira sodelovanje med GD EAC in Evropsko službo za zunanje delovanje, kot je navedeno v priporočilih za pripravljalni ukrep za kulturo v zunanjih odnosih EU, ter imenovanje kulturnega atašeja pri predstavništvu EU na Kitajskem;
9. meni, da bi morala Unija pri spodbujanju temeljnih vrednot, medkulturnega dialoga in kulturne raznolikosti na mednarodni ravni odločno obsojati vsakršno nečloveško in ponižujoče ravnanje in vse kršitve človekovih pravic, da bi tako konkretno spodbujala popolno spoštovanje splošne deklaracije o človekovih pravicah;
10. institucije in voditelje EU poziva, naj kulturno in znanstveno diplomacijo vključijo v celovito strategijo za Evropsko unijo;
11. pozdravlja prenovljeno evropsko sosedsko politiko in poziva, naj se bolj izpostavijo kultura, izobraževanje, šport in mladi v politikah za države pristopnice in kandidatke ter v programih dvostranskega in regionalnega sodelovanja v okviru te politike, in s pobudami, kot je evropski sosedski instrument (ENI), zlasti v okviru cilja „medosebni stiki“, da bi v kulturne in izobraževalne pobude vključili več državljanov in zgradili trdno civilno družbo; ugotavlja, da bi morali ti programi temeljiti na široki opredelitvi civilne družbe ter podpirati najrazličnejše akterje in javno utemeljene dejavnosti; pozdravlja pripravljalni ukrep za kulturo v zunanjih odnosih EU in njegovo vlogo pri krepitvi pomena kulture kot strateškega dejavnika za človeški, družbeni in gospodarski razvoj, ki prispeva k ciljem zunanje politike;
12. poziva EU, naj poglobi sodelovanje z OZN, da bi dosegli bolj konkretno vključitev kulture in izobraževanja v program OZN za trajnostni razvoj po letu 2015, zlasti v cilje trajnostnega razvoja;
13. spodbuja prizadevanja Komisije, da bi povečala vlogo znanstvenega in raziskovalnega sodelovanja kot „mehkega orodja“ v evropskih zunanjih odnosih; poudarja, da lahko znanstvene izmenjave prispevajo k utrjevanju koalicij in reševanju konfliktov, zlasti v odnosih s sosedskimi državami EU;
14. pozdravlja memorandum o soglasju med EU in Unescom in iz njega izhajajoče tesnejše sodelovanje med stranema; meni, da je treba za krepitev sodelovanja med EU in Unescom preseči finančno pomoč in skupno upravljanje projektov z dolgoročno krepitvijo partnerstev na področju izobraževanja in kulture; zato poziva k vzpostavitvi letnega strateškega dialoga na visoki ravni s ciljem reševanja skupnih izzivov na bolj trajnosten način;
15. poziva EU in države članice, naj podpirajo mednarodna prizadevanja po vzpostavitvi mehanizma za hitro odzivanje za zaščito – v sodelovanju z UNESCO – območij kulturne dediščine, ki so postala ideološke tarče v oboroženih konfliktih; se zavzema za

jasnejšo strategijo za boj proti nezakoniti trgovini s kulturnimi predmeti, pa tudi za zaščito kulturne dediščine ter okrepljeno mednarodno sodelovanje na konfliktnih območjih z večjo udeležbo Mednarodnega odbora modrega ščita (ICBS); države članice tudi poziva, naj v sodelovanju z EU ustrezno ukrepajo, da bi se zavzele za kulturno dediščino in jo zaščitile pred namernim uničevanjem in ropanjem, zlasti na Bližnjem vzhodu in v severni Afriki;

16. opominja, da je UNESCO junija lani sprejel medvladno pobudo „*Unite4Heritage*“, s katero je pozval k napotitvi modrih čelad kulture za nujno posredovanje pri preprečevanju, varovanju in obnavljanju ogrožene ali poškodovane kulturne dediščine in kulturnih dobrin; v zvezi s tem želi spomniti na memorandum o soglasju, ki sta ga 16. februarja 2016 podpisala italijanska vlada in UNESCO; spodbuja ostale države članice, naj sledijo italijanskemu zgledu in prevzamejo ta memorandum kot model za nadaljnje dvostranske sporazume med vladami držav članic in Unescom; spodbuja Komisijo, naj spodbuja to pobudo v okviru Združenih narodov in pri tem nastopa kot enoten glas Evropske unije;
17. je seznanjen z rezultati nedavne študije Evropskega parlamenta o evropskih kulturnih inštitutih v tujini, zlasti z nizom vodilnih načel za učinkovito združevanje in izmenjavo virov med kulturnimi inštituti in institucijami EU, da bi se izboljšala prepoznavnost evropskih dejavnosti v tujini, zlasti na področju demokracije, človekovih pravic in vzpostavljanja miru, da bi se povečala vloga akterjev lokalne civilne družbe in poglobil dialog s tretjimi državami; zato poziva EU, naj spodbuja dejavno sodelovanje med nacionalnimi inštituti Evropske unije za kulturo (EUNIC) in delegacijami EU v tujini; poudarja, da bi bilo treba kulturno raznolikost Evrope uporabiti kot prednost pri zunanjem delovanju EU in državam članicam priporoča, naj spodbujajo svoje kulturne ustanove, da bi okrepile svojo udeležbo v kulturni diplomaciji EU;
18. priznava vlogo kulturnih in ustvarjalnih industrij pri spodbujanju rasti in trajnostnega gospodarskega razvoja ter spodbuja nadaljnjo podpiranje ustvarjalnih industrij v EU in v tretjih državah – vključno s socialnimi podjetji, kot so zadruge – na primer s pilotnim projektom v podporo mrežam mladih ustvarjalnih podjetnikov v EU in tretjih državah, ki naj bi se začel izvajati v letu 2016; poudarja potrebo po vzpostavitvi statističnih podatkov o kulturi in kulturnih industrijah, ki bodo prispevali k razpravi o kulturni politiki ter dodatno poudarili ekonomski potencial kulturnih in ustvarjalnih industrij in njihov vpliv na socialno blaginjo; poziva k nadaljevanju projekta strokovnih zmogljivosti EU-UNESCO;
19. pozdravlja delo Komisije na področju kulturne diplomacije in sporočilo na to temo, ki naj bi bilo objavljeno v letu 2016;
20. opozarja na pomen skladnega in medsebojno dopolnjujočega sodelovanja v povezavi s „trikotnikom znanja“, da bi dosegli cilje EU na področju zunanje in varnostne politike, zlasti v povezavi z ukrepi za povečanje javne varnosti, s čimer bi pripomogli k iskanju inovativnih rešitev za globalne težave in izzive, s katerimi se soočajo posamezne države, podprli pa bi tudi evropsko konkurenčnost;
21. opaža pomembno in koristno vlogo, ki jo lahko imajo neformalno učenje, šport, delo mladih in prostovoljstvo pri podpiranju mednarodnih ciljev – zlasti ciljev trajnostnega razvoja – pri krepitvi mednarodnih izmenjav in medosebnih stikov ter spodbujanju

univerzalnih vrednot, svetovnega državljanstva in miru, zlasti na vojnih območjih; v zvezi s tem poudarja potencial športa kot načina za spodbujanje sprave, vzajemnega razumevanja, recipročnosti, zaupanja in sodelovanja, zlasti v okviru pristopa po konfliktih; poudarja, da lahko šport prispeva k razvoju uspešnih kulturnih odnosov; z zanimanjem pričakuje letopis na to temo mreže EUNIC za leto 2016 in njegove zaključke;

22. poudarja odločilno vlogo, ki jo imajo na področju športa na evropski in mednarodni ravni institucije pri spodbujanju poštene igre, boju proti uporabi nedovoljenih snovi, boju proti vnaprejšnjem dogovarjanju o izidih tekem in vsem oblikam nezakonitosti, za spodbujanje športa, ki temelji na pošteni in zdravi tekmovalnosti;
23. Evropsko službo za zunanje delovanje in delegacije EU spodbuja, naj raziščejo možnosti informacijskih in komunikacijskih tehnologij, da bi povečale vpliv kulturne diplomacije in kulturnih odnosov v digitalni dobi;
24. spodbuja sodelovanje upravičenih tretjih držav v programih EU na področjih izobraževanja, kulture, državljanstva in znanstvenih raziskav, kot so Erasmus+, Ustvarjalna Evropa, Evropa za državljane in Obzorje 2020; podpira vse ukrepe, ki bodo mladim omogočili stike s tretjimi državami in obratno, da bi se učili drug od drugega in se odprli svojim sosedom, npr. pripravljalne ukrepe za izmenjavo mladih med EU in Ukrajino, EU in Rusijo; poudarja, da je treba deliti evropske izkušnje z oblikovanjem kulturnih zmogljivosti in vodenjem ter odstraniti ovire za mobilnost umetnikov in kulturnikov v skladu s konvencijo o zaščiti in spodbujanju raznolikosti kulturnega izražanja iz leta 2005.
25. priznava, da je treba podpreti sodelovanje med evropskimi mediji in tretjimi državami s posebnim poudarkom na javnih radiotelevizijskih postajah, da bi okrepili vzajemno razumevanje in medkulturni dialog, skupne projekte in koprodukcije;
26. poudarja pomen izobraževanja za otroke v izrednih razmerah in trajajočih krizah ter opozarja, da je treba izobraževalnim projektom v takšnih primerih nameniti več pozornosti; ugotavlja, da je Komisija napovedala, da bo v letu 2016 zagotovila 445 milijonov EUR humanitarne pomoči za sirsko krizo in da bo del teh sredstev namenjen izobraževanju;
27. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje in delegacije EU po vsem svetu, naj v vseh predstavništvih EU v tretjih partnerskih državah imenujejo kulturnega atašeja ter za vse zaposlene v tej službi in druge ustrezne uslužbenke EU organizirajo usposabljanje o medkulturnih kompetencah in kulturni razsežnosti zunanje politike;
28. poziva Komisijo in države članice, naj v celoti izkoristijo obstoječe instrumente financiranja, vključno z Evropskim razvojnim skladom (EDF), celotnimi sredstvi instrumenta za razvojno sodelovanje (DCI), evropskim sosedskim instrumentom (ENP), predpristopnim instrumentom (IAP II), instrumentom partnerstva in proračunom za tiskovna in informacijska predstavništva delegacij EU, da bo zagotovljeno financiranje kulturnih dejavnosti in da se bo povečal delež kulture v zunanjih odnosih EU.

**IZID KONČNEGA GLASOVANJA
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

Datum sprejetja	26.4.2016
Izid končnega glasovanja	+: 23 -: 0 0: 4
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Nikolaos Hundis (Nikolaos Chountis), Silvia Costa, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Jorgos Gramatikakis (Giorgos Grammatikakis), Petra Kammerevert, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Momčil Nekov (Momchil Nekov), Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Lybacka
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Therese Comodini Cachia, Mary Honeyball, Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), Martina Michels